

Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ἦν ἤδη σταθερὰ ἡ ἀπόφασίς μου. Ὁ Θεὸς μοι τὴν ἀφήρεσεν, ὁ Θεὸς μοι τὴν ἀπέδωκεν. Γεννηθῆτω τὸ θέλημά του!

Παρασύρας τὸν γέροντα παρά τὴν βρῦσιν, τῷ ἐπῆνεσα τὴν καλλονὴν τῆς θυγατρὸς του, καὶ τῷ ἐζήτησα τὴν χεῖρά της. Μοὶ ἀπεκρίθη δ' ἐκεῖνος ὅτι ἤθελε ν' ἀφήσῃ τὴν κόρην του κυρίαν τῆς ἐκλογῆς της.

Ἄλλὰ, δὲν εἶχον ἤδη ἀναγνώσει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, αἰσθανθῆ εἰς τῆς χειρὸς της τὸ σφίξιμον ὅτι ἡ ἐκλογή της δὲν ἦν ἀνάγκη νὰ βιασθῆ; Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν τὴν ἐπίλησα εἰς τὸ μέτωπον, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἤμεθα μία ψυχὴ εἰς σάρκας δύο.

Εἰς τὴν Ἀθηναῖν ἐπρότεινα νὰ μείνωμεν εἰς Ταναγραν. Πᾶσα παρερχομένη ὥρα μοὶ ἀπεκάλυπτεν εἰς τὸ θεῖον τοῦτο πλάσμα νέους θησαυροὺς καλλονῆς, ἀφελείας, γλυκύτητος. Δι' αὐτὴν θ' ἀπηνούμην τὴν πατρίδα μου, ὡς οἱ παρ' Ὀμήρῳ ἐκεῖνοι, οἱ τοῦ λωτοῦ γευσάμενοι. Ἄλλ' ἡ Ἀθηναῖα ἤθελε νὰ ἰδῆ τὴν Γαλλίαν, ὅπου τῇ ἔλεγον ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ἦσαν ὡς ἐκεῖνη ἐνδεδυμένα.

Ἡ ἀνυπομονησία ἦν εἶχε τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πάτριον γῆν της προήρχετο ἐξ ἰδέας μετριόφρονος καὶ χρηστῆς, ἐκ τοῦ φόβου ὅτι, καὶ πλησίον της ἔτι, ἐδυνάμην νὰ αἰσθάνωμαι λύπην διότι δὲν ἤμην εἰς τὴν πατρίδα μου. Τοῦ δὲ γέροντος παλληκαρίου αἱ προτροπαὶ τὴν ὑπεστήριζον.

— Ὑπαγε, Ἀθηναῖ μου, τῇ ἔλεγεν, ὕπαγε νὰ δεῖξῃς εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Γαλλίας τί εἶναι αἱ κόραι τῶν παλληκαρίων.

Οὕτως ἔφερα τὴν μεγάλην μου Ταναγραίαν εἰς Ἀθήνας, ἵνα τὴν μεταμορφώσω εἰς Εὐρωπαίαν. Ὡ! πῶς εὐλογῶ τὸν ἐπικρατοῦντα συρμὸν τῶν στενῶν καὶ προσφυῶν ἐνδυμάτων! Ἡ Ἀθηναῖα ὑφ' ὀνηρικοῦ γέλωτος θὰ κατελαμβάνετο ἂν ἔβλεπε τὴν πεφουσμένην *κρινολίαν*. Ἐδέχθη δὲ κ' ἐφόρεσεν εὐχαρίστως ἀπλοῦν ἐνδυμα μεταξωτὸν ἀνοικτοῦ χρώματος, χωρὶς ὄλων τῶν παραδόξων παραρτημάτων, δι' ὧν προσπαθοῦσι πολλοὶ νὰ διορθώσωσι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὑπὸ τὴν νέαν δ' ἐνδυμασίαν της ἀνέλαμψεν εἰς νέαν ὠραιότητα, διότι τὴν ἔφερον εὐχερῶς καὶ μετὰ χάριτος. Μόνον δὲ τοὺς πετάσους ἡμῶν κατέκρινε, καὶ εὖρον ὅτι δὲν εἶχεν ἄδικον.

Μετὰ δεκαπέντε δὲ ἡμέρας τῇ ἔδειξα ἐν Παρισίοις τὰς μικρὰς ἀδελφὰς της αἰχμαλώτους εἰς τὰς ὑελίνας τοῦ Λούβρου θυρίδας.

Ἐν μέσῳ δὲ τῆς πολυθροῦδος μεγαλοπόλεως διετήρησε τὴν παιδρὰν εὐθυμίαν της. Ἐσμὲν εὐτυχεῖς ὅτι ζῶμεν, καὶ ἀγαπώμεθα καθ' ἑκάστην περισσώτερον ἢ τὴν πρώτην ἡμέραν.

Ἡ Ἀθηναῖα μαθαίνει τὴν Γαλλικὴν, καὶ μοὶ διδάσκει ὀλίγον τὴν Ἑλληνικὴν. Ἡ σελήνη τοῦ

μέλιτος θὰ μείνῃ δι' ἡμᾶς πανσέληνος πάντοτε.

Ὡ φίλατε! φαντάσθητι τὴν εὐτυχίαν μου! Ἡ μικρά μου Ταναγραία ἦτον ὠχρὰ, καὶ σήμερον εἶναι ἐρυθρὰ ὡς τὰ ρόδα. Τὸ θέρος τῶν Παρισίων τῇ φαίνεται ἐπίσης γλυκὺ ὡς καὶ τὸ τῆς Ταναγρας.

Τὸν χειμῶνα θὰ κατοικήσωμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πλησίον τοῦ πατρὸς της, τοῦ ἀγαθοῦ παλληκαρίου.

Καὶ ὅλην αὐτὴν τὴν εὐδαιμονίαν εἰς σέ, φίλε μου, τὴν ὀφείλω! Ταναγραίαν ζῶσαν ἦτις μ' ἀγαπᾷ! . . . καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἴσως μικροὺς Ταναγραίους!

ΑΙΜΥΛΙΟΣ.

Β'.

Φίλιππος Αἰμυλίου.

Ἐν Ῥώμῃ, τῇ 3 Σεπτεμβρίου 187. . .

Φίλτατε, ἐν τῇ συλλογῇ μου ἔχω καὶ δευτέραν Ταναγραίαν. Ἀπέρχομαι ἐν σπουδῇ νὰ τὴν θάψω πλησίον τῆς ἐδικῆς σου.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

A. P. P.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΑΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδῶ].

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 9.

Γ'.

Ἡ δεσποινὶς Λασεγάιερ εἰσῆλθεν ἀπλούστατα μὲν ἐνδεδυμένη, ἀλλ' ἡ ξανθὴ αὐτῆς καλλονὴ εἶχε τι ἡγεμονικόν. Ἡ πλουσία αὐτῆς κόμη περιεσφραμμένη μεγαλοπρεπῶς ὕπισθεν τῆς κεφαλῆς περιέβαλλε διὰ χρυσῶν πλοκάμων τὸ ἀντηρόν της πρόσωπον, εἰς δ' ἡ ἐκ τοῦ περιπάτου κίνησις καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐδίδον ἔτι ῥοδινωτέραν χροιάν. Οἱ μέλανες αὐτῆς ὀφθαλμοὶ διέχονον τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην λάμψιν τῶν παρθενικῶν ψυχῶν, λάμψιν, φωτίζουσαν μὲν ἀλλὰ μὴ φλέγουσαν. Κυανόχρους ζώνη, ἀπολήγουσα ὕπισθεν εἰς δύο κυματιζούσας ἄκρας, ἔσφιγγεν εἰς μυρίας πτυχὰς περὶ τῆς ὀσφύος τὴν λευκὴν καὶ ἀπλουστάτην αὐτῆς ἐσθῆτα, τὴν περιβάλλουσαν ὀλόκληρον τὸ ῥαδιόν καὶ εὐλύγιστον σῶμά της. Ἡ καμπὴ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ αὐτῆς ποδὸς διεφαίνετο διὰ τῶν κουφῶν ὑποδημάτων της ἀνθοδέσμη ἐξ ἀνθέων τοῦ ἀγροῦ ἐκόσμηε τὸ νσαρόν αὐτῆς στήθος. Ἄμα δὲ εἰσῆλθεν, ἔρριψεν ἀμελῶς ἐπὶ τινος ἀνακλίντρον, τὸν πῖλόν της, τὸ ἀλεξήλιόν της καὶ ἀνθοδέσμην ῥοδοχρόου ἐρύκνης, ἣν συνέλεξεν ἐπὶ τῶν παρακειμένων λόφων, ταχεῖα δὲ καὶ ἑλαφρὰ, ἔδοξαμε πρῶτον πρὸς τὸν πατέρα της, ὃν δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀκόμη τὴν πρῶτῃν ἐκείνην, εἶτα πρὸς τὴν κυρίαν Βωμπέρ, ἣν ἐνηγκαλίσθη τρυφερῶς καὶ μόνον, ὅτε μετὰ τινος στιγμῆς ἀπεσπάσθη τῶν βραχιόνων τῆς βραωνίδος, εἶδεν ὅτι ὑπάρχει ξένος ἐν τῷ δωματίῳ. Ἄλλ' ὁ Βερνάρδος εἶτε ἐκ συστολῆς, εἶτε

ἐκ περιεργείας, εἴτε διότι ἡ ἐμφάνισις τῆς γλυκείας καὶ συμπαθοῦς ἐκείνης κόρης ἐνεποίησεν αὐτῷ ἐντύπωσιν, ἔστη πρὸ τῆς θύρας ὄρθιος, ἀκίνητος, θεωρῶν αὐτὴν ἐν σιωπηλῷ θαυμασμῷ καὶ ἀπορῶν ἀναμφιβόλως πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ζῶσιν ἐν ἀρμονίᾳ αἱ ἀθῶαι γαζέλλαι μετὰ τῶν ἀλωπέκων, ἢ αἱ περιστραῖ μετὰ τῶν γυπῶν. Ἀλλὰ τὸ βλέμμα εἶναι ταχὺ ὡς ἀστραπή καὶ ἡ σκέψις ἔτι αὐτοῦ ταχυτέρα· ὅθεν ἐν δευτερόλεπτον ἤρκεσε τῇ κυρίᾳ Βωμπερ ὅπως ἴδῃ, ὅπως ἐνοήσῃ τὰ πάντα· τὸ πρόσωπόν της λοιπὸν αἶφνης ἐζωογονήθη καὶ τὸ μέτωπόν της ἔλαμψεν ὑπὸ χαρᾶς.

— Δὲν ἀναγνωρίζεις τὸν κύριον; ἠρώτησεν ὁ μαρκήσιος τὴν θυγατέρα του.

Ἡ Ἑλένη ἐξετάσατο δι' ἀνησυχου καὶ περιέργου βλέμματος τὸν Βερνάρδον, δὲν ἀπήντησεν εἰ μὴ κινουσα ἀρνητικῶς τὴν ξανθὴν αὐτῆς κεφαλήν.

— Καὶ ὅμως εἶναι εἰς ἐκ τῶν φίλων σου, προσέθηκεν ὁ γηραιὸς εὐπατρίδης.

Εἰς τὸ νεῦμα τοῦ πατρός της δειλὴ, τεταραγμένη, μειδιῶσα ἢ δεσποινὶς Λασεγλιερ ἐπροχώρησε πρὸς τὸν Βερνάρδον. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ μὲχρι τοῦδε οὐδεμίαν λαβὼν ἀποκάλυψιν τῆς χάριτος καὶ τῆς καλλονῆς, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ διεληθὼν τὴν νεότητά του ἐν μέσῳ τῶν στρατοπέδων καὶ τῶν βαρβάρων, ὅτε εἶδεν ἐρχομένην πρὸς αὐτὸν τὴν συμπαθεὴ καὶ χαρίεσσα ἐκείνην κόρην, τὸ μειδίαμα ἔχουσαν ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ τὴν ἀθωότητα ἐπὶ τοῦ μετώπου, αὐτός, ὁ εἰκοσάκις ἀτενίσας ἀτρολήτως τὸν θάνατον, ἠτήνθη ταραττομένην τὴν καρδίαν του, καὶ ψυχρὸν ἔδρωτα περιβρέχοντα τοὺς κροτάφους του.

— Δεσποινίς, τῇ εἶπε μετὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης, μὲ βλέπετε κατὰ πρώτην φοράν· ἐντούτοις ἐὰν ἐγνωρίσατέ ποτε ἀτυχῆ τινὰ ὀνομαζόμενον Σταμπλῆ, τότε δὲν σὰς εἶμαι ἐντελῶς ξένος, διότι ἐγνωρίσατε τὸν πατέρα μου.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ Ἑλένη προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς δύο μεγάλους ὀφθαλμούς της, ὡς φοβισμένη ἔλαφος· ἔπειτα δὲ ἐθεώρησεν ἀλληλοδιαδόχως τὸν μαρκήσιον καὶ τὴν κυρίαν Βωμπερ, οἵτινες συγκεκινημένοι ἐθεώρουν τὴν σκηνὴν ἐκείνην.

— Εἶναι ὁ μικρὸς Βερνάρδος, εἶπεν ὁ μαρκήσιος.

— Μάλιστα, ἀγαπητόν μοι τέκνον, προσέθηκεν ἡ βαρωνίς, εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαθοῦ κυρίου Σταμπλῆ.

— Κύριε, εἶπε τέλος ἡ δεσποινὶς Λασεγλιερ βαθέως συγκεκινημένη· ὁ πατὴρ μου εἶχε δίκαιον ἔρωσάν με ἂν σὰς ἀναγνωρίζω· διότι τοσάκις ἠκούσα περὶ ὑμῶν, ὥστε μοὶ φαίνεται ὅτι ἔπρεπεν ἀληθῶς νῦν νὰ σὰς ἀναγνωρίσω. Ζῆτε! τοῦτο εἶναι χαρὰ δι' ἡμᾶς· ἰδέτε πόσον τρέμω ἐκ τῆς σιγκινήσεως, ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν δύναμαι ν' ἀναμνησθῶ ἄνευ θλίψεως τοῦ πατρός σας, ὅστις

ἀφῆκε τὸν κόσμον τοῦτον ἐλπίζων, ὅτι ἐμελλε νὰ σὰς ἐπανεύρῃ εἰς τὸν ἄλλον. Ἔχει λοιπὸν καὶ ὁ οὐρανὸς τὰς θλίψεις καὶ τὰς ἀπογοητεύσεις αὐτοῦ! Ναί, ὁ πατὴρ μου εἶχε δίκαιον, εἶσθε φίλος μου. Σὰς εὐχαριτεῖ τοῦτο, κύριε; ὁ κύριος Σταμπλῆ μὲ ἠγάπα φιλοσόργως καὶ ἐγὼ ὑπερηγάπων αὐτὸν, διότι ἦτο ὁ γηραιός μου σύντροφος. Μετ' αὐτοῦ ὠμίλου περὶ ὑμῶν, νῦν δὲ μετ' ὑμῶν θέλω ὠμιλεῖν περὶ ἐκείνου.—Πάτερ μου, ἠτοίμασαν τὰ δωμάτια τοῦ κυρίου Βερνάρδου; Ἡ οἰκία μας εἶναι ἰδική σας κύριε.

— Ἄ μάλιστα! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος· αὐτὸς εἶναι ἰδιότροπος, καὶ προτιμᾷ νὰ κατοικῇ μᾶλλον ὑπὸ τὴν γέφυραν τοῦ Κλαίν, παρὰ νὰ ζῆ ἐν μέσῳ ἡμῶν.

— Λοιπὸν, κύριε, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑλένη μετὰ γλυκύτητος ὡς ἐλέγχουσα αὐτόν, λοιπὸν, ὅτε εἰσηλθον σεῖς ἀπεμακρύνεσθε, μᾶς ἐφεύγετε! Εὐτυχῶς τοῦτο σὰς εἶναι νῦν ἀδύνατον.

— Ἀδύνατον! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος· ἐννοεῖ τις ὅτι δὲν γνωρίζεις πόθεν ἐρχεται. Ὁ κύριος, ὅπως τὸν βλέπετε, ἦλθεν ἐκ Σιθθρίας, καὶ ἡ ἐπαφὴ αὐτοῦ πρὸς τοὺς Καλμουκούς τὸν κατέστησε δύσκολον εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν φίλων του. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ δυσαρεστηθῶμεν κατ' αὐτοῦ, διότι ὁ νεανίας οὗτος μᾶς μισεῖ καὶ δὲν εἶναι σφάλμα του. Ἀλλὰ διατί μᾶς μισεῖ; οὔτε αὐτὸς ἠξεύρει τὸ διατί, οὔτε ἐγὼ· ἐν τούτοις μᾶς μισεῖ καὶ δὲν εἶναι τις κύριος τῶν αἰσθημάτων του.

— Πῶς! κύριε, μᾶς μισεῖτε; Ἐγὼ ἠγάπων τὸν πατέρα σας καὶ σὰς μισεῖτε τὸν ἰδικόν μου! Μισεῖτε καὶ ἐμεῖ! Ἀλλὰ τί κακὸν ἐπράξαμεν; ἠρώτησεν ἡ δεσποινὶς Λασεγλιερ μετὰ φωνῆς δυναμένης νὰ μαλάξῃ καὶ χαλκίην καρδίαν καὶ νὰ ἀφοπλίσῃ τὴν ὀργὴν ἔστω καὶ Σκύθου. Κύριε, δὲν εἴμεθα ἄξιοι τῆς καθ' ἡμῶν ἔχθρας σας.

— Καὶ τί μὲ τοῦτο; εἶπεν ὁ μαρκήσιος· ἂν εὐχαριστῆται ἔχθρευόμενος ἡμᾶς; Ὅλαι αἱ ἐπιθυμίαι καὶ αἱ κλίσεις εἶναι ἐμφυτοὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον· λέγει ὅτι τὸ δάπεδον τοῦτο φλογίζει τοὺς πόδας του, καὶ ὅτι εἶναι αὐτῷ ἀδύνατον νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς ὑπὸ τὴν αὐτὴν μὲ ἡμᾶς στέγην. Ἰδοὺ τί ἐστὶ νὰ κοιμηθῇ τις ἐπὶ δερμάτων ταρανδῶν καὶ νὰ ζήσει ἐπὶ χιόνος ἐξ ποδῶν πάχους. Οὐδὲν πλέον δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτόν, τὸ ἂν τὸν ἀπογοητεύει καὶ φαίνεται αὐτῷ σκοτεινόν.

Ταχεῖα σκέψις διῆλθε τὸν νοῦν τῆς Ἑλένης, ἐνόμισεν ὅτι ἐνόησε τί συνέβαινε ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ ἐν τῷ νῷ τοῦ νεανίου ἐκείνου. Ἐνόμισεν ὅτι ὁ γέρον Σταμπλῆ, ἀποδίδωνε τοὺς κυρίους του τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἀπεγύμνωσε τὸν υἱόν του, καὶ ὅτι οὗτος θῦμα τῆς πατρικῆς τιμιότητος, ἠρνεῖτο ἐξ ὑπερηφανεῖας νὰ λάβῃ ἀμοιβήν. Ἐκτοτε δὲ ἕνεκα λεπτότητος καὶ διότι ἐνόμιζε τοῦτο καθῆκόν της, ἐδιπλασίασε τὴν χάριν καὶ τὰς ἐνστάσεις της.

προσπάθησε μάλιστα νὰ νικήσῃ τὴν συνήθη αὐτῆ συστολήν, ὅπως κάμῃ τὸν Βερνάρδον νὰ λησιμονήσῃ τὴν δύσκολον θέσιν, εἰς ἣν εὐρίσκειτο.

— Κύριε, ἐπανέλαβε μὲ ὕφος γλυκὺ, ἀλλ' ὀλίγον τι ἐπιτακτικόν, δὲν θὰ φύγητε· διότι ἀφοῦ ἀρνεύσθε νὰ μείνητε παρ' ἡμῶν ὡς φιλοξενούμενοι, θὰ μείνητε ὡς αἰχμάλωτος. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ φαντασθῆτε ὅτι ἠθέλωμεν σὰς ἐπιτρέψει νὰ κατοικήσητε εἰς ἄλλο μέρος ἢ ἐν μέσῳ ἡμῶν; Τί θὰ εἶπῃ ὁ κόσμος; Τί θὰ εἴπωσιν οἱ φίλοι μας; Καὶ δὲν θέλετε βεβαίως νὰ μᾶς λυπήτητε καὶ νὰ προσβάλητε ἐνταυτῶ καὶ τὴν υπόληψίν μας. Σκέφθητε, κύριε, ὅτι δὲν πρόκειται οὔτε νὰ σὰς προσφέρωμεν οὔτε νὰ δεχθῆτε φιλοξενίαν· διότι ὀφείλομεν παραπολλὰ εἰς τὸν πατέρα σας, προσέθηκεν ἡ ἀξιογάπητος κόρη, ἥτις οὐδὲν ἐγγώριζεν, ἀλλ' ἦτις ἔλεγε τοῦτο νομίζουσα καὶ ὁ Βερνάρδος ἐδίσταζεν ἐξ ὑπερηφάνειας ὅτι προσεπάθει νὰ οἰκονομήσῃ τὴν φιλοτιμίαν του, ῥίπτουσα, οὕτως εἶπεν, χρυσὴν γέφυραν εἰς τὴν ὑπερηφάνειάν του. Ὅφειλομεν παραπολλὰ εἰς τὸν πατέρα σας, ὥστε δύνασθε νῦν καὶ σεῖ; νὰ δεχθῆτε ἐλάχιστόν τι παρ' ἡμῶν. Οὐδὲν δὲ ἔχομεν νὰ σὰς δώσωμεν· σὰς ἀποδίδομεν μόνον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ὅ, τι ἐλάβαμεν διὰ τῆς ἐτέρας. Ὅθι δεχθῆτε λοιπὸν διὰ νὰ μὴ μᾶς ταπεινώσῃτε.

— Μάλιστα, αὐτὸς νὰ δεχθῆ! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος. Νὰ μᾶς ταπεινώσῃ! ἀλλὰ τοῦτο ζητεῖ καὶ αὐτός. Σὺ δὲν γνωρίζεις αὐτόν; σὲ βεβαίῳ ὅτι ἤθελε μᾶλλον προτιμήσει νὰ κόψῃ τὴν χεῖρά του παρὰ νὰ θλίψῃ τὴν ἰδικήν μας.

Ἡ χαρίεσσα κόρη, ἐκβαλοῦσα τὴν χεῖρίδα της, ἔτεινε πρὸς τὸν Βερνάρδον τὴν χεῖρα.

— Εἶναι ἀλήθες, κύριε; εἶπεν αὐτῶ.

Ὁ Βερνάρδος αἰσθανθεὶς μεταξὺ τῶν ἀπεσκληρυμμένων ἐκ τοῦ πολέμου καὶ ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς αἰχμαλωσίας χειρῶν του τὴν ἀδράν καὶ λευκοτάτην ἐκείνην χεῖρα, ὠχρίασε καὶ παράδοξος συγκίνησις κατέλαβεν αὐτόν· οἱ ὀφθαλμοὶ ἐσκοτίσθησαν· οἱ πόδες του ἐκλονίσθησαν· ἠθέλησε νὰ βυθισθῆ ἀλλ' ἡ φωνὴ του ἐξέπνευσεν ἐπὶ τῶν χειρῶν του.

— Μὰς μισεῖτε; ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑλένη· τοῦτο εἶναι λοιπὸν ἓνας λόγος περισσύτερον διὰ νὰ μείνητε· διότι· πρὸ παντός ἄλλου ἐνδιαφέρον ἔχομεν νὰ κερδήσωμεν τὴν ἀγάπην σας, ἄλλως προσβάλλεται ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα μας· ἀνεχθῆτε λοιπὸν τὰς προσπαθείας μας, ὅπως σὰς κάμωμεν νὰ μᾶς γνωρίσητε, καὶ ὅταν ἐπιτύχωμεν τοῦτο, τότε, κύριε, ἀνχωρεῖτε ἀν ἔχετε τὸ θάρρος; ἀλλὰ σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἔως τότε εὐρίσκεισθε εἰς τὴν ἐξουσίαν μας· καὶ ἀφοῦ ὑπῆρξατε ἐπὶ ἑξέτη αἰχμάλωτος τῶν Ῥώσων, δύνασθε δι' ὀλίγον καιρὸν νὰ γείνητε καὶ ἰδικός μας. Πῶς! εἶναι λοιπὸν τόσοσόν τρομερὸν νὰ αἰσθανθῆ τις ὅτι τὸν ἀγαποῦσιν; Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς σας, ὅστις μὲ ἀπεκάλει ἐνίοτε τέκνον του, μείνατε· τὸ θέ-

λω, τὸ ἀπαιτῶ καὶ ἐν ἀνάγκῃ, σὰς παρακαλῶ. — Εἶνε θελκτικωτάτη, ἀνεφώνησε μετὰ συγκινήσεως ἡ κυρία Βωμπέρ.

Καὶ χαμηλοφώνως προσέθηκεν—Ὁ Βερνάρδος ἀπόλωτο.

Καὶ ἀληθῶς ὁ νεανίας ἦτο ἤδη ἀπολωλώς· ἡ δὲ ἐξιστόρησις τῶν περιπετειῶν αὐτοῦ δύναται εὐκόλως νὰ συνοψισθῇ. Φθάνει καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς δυστυχίας, ἐρεθίζεται καὶ δικαίως, ὑπὸ τῶν σπαρακτικῶν ἀπογοητεύσεων τῆς ἐπαγόδου· ἀκούει τὴν κατὰ τῶν ἀπογοηυσάντων αὐτὸν κατακραυγὴν τῆς κοινῆς γνώμης, καὶ τὰ πολιτικά πάθη, αἱ ἔχθραι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξαγριοῦσιν αὐτόν. Μιτεῖ ἐμφύτως τοὺς εὐγενεῖς καὶ παρασκευάζεται νὰ ἐκδικηθῇ τὸν πατέρα του. Παρουσιάζεται λοιπὸν εἰς τὸ μέγαρον τῶν Λασεγλιέρ· ὁ νόμος ὑποστηρίζει τὰς ἀπαιτήσεις του, θύελλα συνταράσσει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του· περιμένει νὰ ἀπαντήσῃ ἀντίστασιν, ὕβρεις, εἰρωνείας· προαισθάνεται ὅτι θέλουσιν ἀντιτάξει αὐτῶ προλήψεις καὶ ἀξιώσεις ὑπεροπτικίας, καὶ ἐτοιμάζεται νὰ καταβάλῃ τὰ πάντα ὑπὸ τὴν μανίαν τῆς ὀργῆς του. Ἀλλὰ τὸ ἐπιζητούμενον ἀποτέλεσμα ἀποτυγχάνει ἀμέσως, ἡ ἔχθρα του, ἡ ὀργὴ του ἀποβαίνουν αὐτῶ μάταιαι καὶ ἡ μωκωμένη θύελλα ἡ ζητοῦσα νὰ καταστρεφίῃ δρῦς, δὲν ἀπαντᾷ εἰ μὴ εὐλυγίστους καλαμούς, οὐς κάμπτουσα φεύγει καὶ χάνεται ἐντὸς τοῦ πυκνοῦ χόρτου· Ὁ κερκυνὸς ὁ μέλλων ν' ἀναπνῆθῇ ἀπὸ βράχου εἰς βράχον κλονίζων καὶ συνταράσσει τὸν ἀέρα, πίπτων ἐντὸς τῆς κοιλάδος, σβέννυται ἀθροῦθως καὶ δὲν διεγείρει εἰ μὴ γλυκειάς καὶ ἐναρμονίους μελωδίας. Ζητεῖ ἐχθρούς, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκει εἰ μὴ κόλακας. Ἐν τούτοις ἀποπειράται εἰσέτι ἐπιθέσεις τινάς, ἀλλὰ τὰς θολὰς του ἐπιστρέφουσιν αὐτῶ μεταβεβλημέναι εἰς σάκχαριν τέλος ὅμοι διαφυγῶν τὰς μαγαίαις πεπειραμένης Ἀρμίδης, μέλλει ν' ἀποσυρθῇ καὶ ἀναγγέλλει ἀμετακλήτως τὴν ἀπόφασίν του. Ἀλλὰ τότε γοητευτικὴ ἐμφάνισις παρουσιάζεται αὐτῶ τοσοῦτο μᾶλλον ἀκαταμάχητος καθόσον δὲν ζητεῖ αὐτὴν νὰ τὸν σαγαηνεύσῃ. Δύναμις πανίσχυρος, θέλητρον αἰετοπε αἰώνιον, αἰετοπε νέον· νεότης καὶ καλλονή! Μόλις ἐπαρουσιάσθη καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Βερνάρδου ἐκλονίσθη· ἐμειδίασε καὶ ὁ νεανίας ἀρωπλήσθη. Εἶναι δὲ αὕτη κόρη πρὸς ἣν καὶ ὁ Θεὸς προσβλέπει μετ' ἀγάπης· διότι τὸ μέτωπόν της ἀποπνέει τὴν ἀθωότητα, τὰ χεῖλη της τὴν εὐλικρίνειαν καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ διακυοῦς βλέμματός της δύναται τις νὰ ἴδῃ τὴν ψυχὴν της διανοιγομένην, ὡς διανοίγεται ὠραῖον ἄνθος ὑπὸ ἥραμα ὕδατα. Τὸ ψεῦδος οὐδέποτε διήλθε τὰ χεῖλη της· οὐδέποτε ὁ δόλος ἐσκίασε τὸ ἄγγον αὐτῆς βλέμμα. Ὀμιλεῖ, καὶ ἀνυπόπτως ὁ ἀγαθὸς δαίμων συνομοτεῖ μετὰ τοῦ κακοῦ· καὶ ὄχι μόνον οὐδὲν εἶπε διαψεύδον τὰ προηγουμένως λεχθέντα, ἀλλ' ἐκάστη λέξις της ἔρχεται εἰς ὑπο-

στήριξιν τῶν λόγων τῆς κυρίας Βωμπέρ. Εἶπε τὴν ἀλήθειαν· ἡ δὲ ἀλήθεια ἔχει φωνὴν πειστικὴν, εἰς ἣν καὶ ἡ μάλλον ὑποπτος ψυχὴ δὲν δύναται νὰ ἀντιστῇ. Naί, ἡ ἀλήθεια ὠμίλησε διὰ τοῦ στόματος τῆς Ἑλένης, ἀλλ' ἂν ἡ Ἑλένη εἶναι εἰλικρινής, εἶναι ἄρα γε ἐπίσης καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ; Εἰς τοῦτο ὁ Βερνάρδος διστάζει· ἐν τούτοις, ἂν ἦσαν ἀμφοτέραι εὐγενεῖς καρδίαι ὑπὸ τοῦ φθόνου συκοφαντηθεῖσαι; ἂν ὁ πατὴρ τοῦ ἠθέλησε νὰ ἐξαγοράσῃ δι' ὅλης τῆς περιουσίας του ἔτη τινα χάρας, γαλήνης καὶ εὐτυχίας; . . . Αὐτὸς ὁ Βερνάρδος θέλει ποτὲ παραπονηθῆ; Θέλει ποτὲ τολμήσει ν' ἀνακαλέσῃ δωρεὰν αὐθόρμητον, δωρεὰν, ὑπὸ τῆς εὐγνωμοσύνης νομιμοποιηθεῖσαν; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδιώξῃ ἀσπλαγγχως τὰ ὄντα ἐκεῖνα, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἔζησεν ὁ πατὴρ του περιστοιχισμένος ὑπὸ φροντίδων καὶ ἀγάπης, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐξέπνευσε θρηνούμενος;

Ἄν ἦσαν μὲν τοσοῦτον καθαραί, τοσοῦτον εὐκρινεῖς αἱ σκέψεις του αὐταί, ἀλλ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο περιστρέφοντο, ὅτε ἡ κυρία Βωμπέρ πλησιάσασα πρὸς αὐτόν, ὠφελήθη τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ ἀντήλλασσε λέξεις τινας μετὰ τοῦ μαρκησίου, ὅπως τῷ εἶπῃ.

— Λοιπὸν, κύριε, ἐγνωρίσατε νῦν ὅλους τοὺς αὐτοργούς τῶν δολίων ἐκείνων μηχανορραφίων, ἃς πρὸ ὀλίγου ἐμνημονεύσατε; Διατί λοιπὸν δὲν ἐπιρρίπτετε ἐπὶ τοῦ παιδίου τούτου τὴν ὀργὴν καὶ τὴν περιφρόνησιν σας; Βλέπετε, καὶ αὐτὴ συνώμοσε καθ' ὑμῶν καὶ ἀφοῦ μάς ἐβοήθησεν εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ πατρὸς σας, συνεννοήθη νῦν μεθ' ἡμῶν ὅπως σὰς κάμῃ νὰ ἀποθάνῃτε ἐκ ἠλίψεως.

— Εἰς τὰς λέξεις ταύτας τῆς κυρίας Βωμπέρ ὁ Βερνάρδος ἐφρίκασεν ὡσεὶ ἠσθάνθη ὄφιν περιτυσόμενος εἰς τοὺς πόδας του· ἀλλ' ἀμέσως σχεδὸν ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ ἐπανήλθε πρὸς αὐτόν.

— Κύριε, τῷ εἶπεν, ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς σας μοὶ κατέλειπεν ἀπέναντι ὑμῶν καθήκοντα σοβαρά. Παρέστην παρὰ τὴν κλίνην τοῦ κατὰ τὴν ὑστάτην αὐτοῦ ὥραν· ἐδέχθη τὸς ἀποχαιρετισμούς του καὶ ἤκουσα τὸν τελευταῖον αὐτοῦ στεναγμόν. Ἐτήρησα λοιπὸν τὰς ἀναμνήσεις τούτας ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην καὶ ὀφείλω νὰ σὰς τὰς μεταδώσω. Ἐλθετε λοιπὸν, ἐνῶ περιπατοῦμεν ὑπὸ τὰς δένδροστοιχίας, ἃς ἠγάπα καὶ εἰς ἃς τσοαύτας κατέλειπεν ἀναμνήσεις, θὰ σὰς ἦναι παρήγορον νὰ ἀκούσῃτε τὴν περὶ τοῦ θανάτου του διήγησιν.

— Καὶ ταῦτα λέγουσα ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ, ἐστήριξε τὴν χεῖρά της ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Βερνάρδου καὶ ἔσυρεν αὐτόν ὡς παιδίον. Ἄλλ' ἅμα οὗτοι ἀπεμακρύνθησαν, ὁ μαρκησὶος ἐρρίφθη ἐπί τινος ἔλρας καὶ ἐλεύθερος τέλος παντὸς περιορισμοῦ, ἀφῆθη εἰς τὸ ῥεῦμα τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἀγανακτήσεως τῆς πιεζούσας αὐτόν πρὸ τόσης ὥρας. Αἰσθήματα ἀντίθετα ἐπάλαιον μανιωδῶς ἐν ἑαυτῷ, ὁ ἐγωῖσμός καὶ ἡ ἀριστοκρατικὴ ὑπερηφάνεια, ὅτε τὸ μὲν ὅτε τὸ δὲ ὑπερισχύον· καὶ

ἀναμφιβόλως ὁ ἐγωῖσμός ἦτο ὁ ἰσχυρότερος, ἀλλ' ὁσάκις ὑπερίσχυεν, ἡ ταπεινωθεῖσα ὑπερηφάνεια ἐξέβαλλε κραυγὴν ὡς ἀσβὸς ἐν τῇ παγίδι συλληφθεῖς. Ἐνώπιον τοῦ Βερνάρδου τὸν εἶχε παρασύρει ὁ ἐγωῖσμός, ἀλλ' ἅμα οὗτος ἀπεμακρύνθη ἡ ἐξεσθισθεῖσα ὑπερηφάνεια ἀποσπασθεῖσα βιαίως τοῦ ἀντιπάλου τῆς, ἤρατο γενναίως τὴν νίκην. Συνέβη λοιπὸν τότε σκηνὴ παραφορᾶς ἀρκετὰ διαισθησιαστικῆς. Ἄς φαντασθῇ τις χαρίεντα καὶ νεαρὸν ἵππον διαφυγόντα τὰ δεσμά καὶ διερχόμενον ἐν τῇ ἀκρατῆτι ὀρμῇ του θάμνους καὶ φραγμούς, ἀναπηδῶντα καὶ καλπάζοντα ἐπὶ τῶν πρασίνων λειμῶνων, μέχρις οὗ ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας κατῴρωσε τέλος νὰ τὸν συλλάβῃ καὶ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πραγματικότητα.

— Ἀκούσατέ με μαρκήσιε, εἶπε, οἰκτείρουσα αὐτὸν μὲ τὸ μεδίαμα εἰς τὰ χεῖλιν· αὐτὰ εἶναι παιδαριώδη πράγματα. Μάτην δορῖζεσθε καὶ ἀπελπίζεσθε δὲν δύνασθε νὰ μεταβάλητε τετελεσμένα γεγονότα. Ὅ,τι ἔγεινεν, ἔγεινεν, καὶ πᾶσα ἀντίστασις εἶναι ἀνωφελής.

— Πῶς! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκησὶος, εἰς ἀνόητος ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ ἐκαλλιέργησε τοὺς ἀγρούς μου καὶ τοῦ ὁποίου ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη εἶδον τὴν μητέρα φέρουσαν ἐδῶ ἐκάστην πρωΐαν τὸ γάλα τῶν ἀγελάδων τῆς, ἔρχεται νῦν εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μὲ ἐξυθρίζει, καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ πράξω τίποτε! Καὶ ὄχι μόνον δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ διατάξω τοὺς ὑπηρετάς μου νὰ ἐκβάλωσιν αὐτὸν ἔξω τοῦ οἴκου μου, ἀλλ' ὀφείλω νὰ τὸν φιλοξενῶ, νὰ τὸν περιποιῶμαι, νὰ τῷ προσμειδῶ καὶ ν' ἀφίνω τὴν θυγατέρα μου νὰ στηρίζηται ἐπὶ τοῦ βραχίονός του! Εἰς πτωχὸς καὶ ἀνυπόδητος, ὅστις ἐὰν πρὸ τριακομταστίας ἦτο εἰς ἡλικίαν, ἤθελε λογιζέσθαι ἐκτὸν εὐτυχὴ ζουστρίζων καὶ περιποιούμενος τοὺς ἵππους μου! Ἡκούσατε μετὰ ποίας ἐμφάσεως ὁ υἱὸς οὗτος τοῦ βουκόλου ὠμίλησε περὶ τῶν ἰδρώτων τοῦ πατρὸς του! Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔταν εἰπωσι τοῦτο, νομίζουσιν ὅτι εἶπον τὸ πᾶν. Ὁ ἰδρὼς τοῦ λαοῦ! Ὁ ἰδρὼς τῶν πατέρων των! Οἱ ἀθάλαεις, οἱ ἀνόητοι! ὡσεὶ οἱ πατέρες των ἀνεκάλυψαν τὸν ἰδρῶτα καὶ τὴν ἐργασίαν! Καὶ φαντάζονται λοιπὸν ὅτι οἱ πατέρες μας δὲν ἐκοπίαζον καὶ αὐτοί; νομίζουσιν ὅτι ἴδρωνον ὀλιγώτερον ὑπὸ τὴν πανοπλίαν παρ' ὅσον οἱ ἄλλοι ὑπὸ τὸ ἐνδυμα τοῦ δούλου; Ἄγανακτῶ, κυρία βραωνίς, βλέπων τὰς ἀξιώσεις τῶν οὐτιδανῶν τούτων τῶν φανταζομένων ὅτι αὐτοὶ μόνον κοπιάζουσι καὶ υποφέρουσιν, ἐνῶ αἱ ἀριστοκρατικαὶ οἰκογένειαι δὲν ἔχουσιν εἰ μὴ ν' ἀνοίξωσι τὴν χεῖρα διὰ νὰ λάβωσι μέγαρα καὶ γαίας. Καὶ πῶς σὰς φαίνεται ὁ οὐσάρως οὗτος, ὁ ἐρχόμενος ν' ἀπαιτήσῃ ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ὁ πατὴρ του ἴδρωσεν; Ἴδου ἄνθρωποι κατὰλληλοι ἀληθῆς νὰ μὰς ἐλέγξωσιν ἐπὶ προπατορικῇ ὑπερηφάνειᾳ καὶ

ματαιότητι. Ζητεί αὐθαδῶς τὴν τιμὴν τῶν ἰδρώτων τοῦ πατρὸς του, καὶ ἔπειτα ἐκπληττεται διότι ἐγὼ ποιοῦμαι περὶ πολλοῦ τὴν ἀξίαν τοῦ αἵματος εἴκοσι προγόνων μου!

— Αἱ! Ὁσέ μου! ὑπέλαβεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἔχετε ἑκατοντάκις δίκαιον· τίς ἀρνείται τοῦτο; τίς σᾶς ἀντιλέγει; Δυστυχῶς ὅμως ὁ Οὐσάρω; οὗτος ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν νόμον, τὸν νόμον τὸν μικρολόγον, τὸν ἐγγικτικόν, τὸν κατάλληλον δι' ἀνθρώπους μέσης τάξεως, ἐν ἐνὶ λόγῳ. Ἐν τούτοις, σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὁ οἶκος οὗτος δὲν σᾶς ἀνήκει πλέον· ἀνήκει εἰς τὸν ἀνόητον ἐκεῖνον καὶ πρέπει νὰ ἐνοήσητε τοῦτο καλῶς.

— Αἱ, καλὰ, κυρία βαρωνίς, ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ· εἰάν ἔχη οὕτω, προτιμῶ τὴν καταστροφὴν μᾶλλον παρὰ τὸ αἶσχος, προτιμῶ νὰ χάσω τὴν περιουσίαν μου παρὰ τὴν τιμὴν μου. Ἡ ἐξορία δὲν με φοβίζει, διότι γνωρίζω τὸν δρόμον καὶ θὰ φύγω, θὰ ἐκπατρισθῶ διὰ τελευταίαν φοράν. Ναί μὲν! Ὅ ἀπολέσω τὴν περιουσίαν μου, ἀλλὰ τὸ ὄνομά μου θὰ μένη ἀκηλίδωτον. Ἐγὼ δὲ καὶ τὴν ἐκδιότην μου ἐτοίμην· ὁ οἶκος Λασεγλιέρ θὰ ἐκλείψῃ ἐκ τῆς Γαλλίας!

— Αἱ, καλὲ μου μαρκήσιε, τοῦτο δὲν μέλει διόλου τὴν Γαλλίαν.

— Εἰς τὸν διάβολον! ἀνέκραξεν ὁ μαρκήσιος καταπόρφυρος ὡς μήλων. Ἡξέστε, κυρία βαρωνίς, τί εἶπεν ἡμέραν τινὰ κατὰ τὴν πρωϊνὴν ἔγερσίν του Λουδοβίκος ὁ δέκατος τέταρτος, παρατηρήσας ἐν μέσῳ τῶν παρισταμένων εὐγενῶν τῆς αὐλῆς τὸν τρίτον πάππον μου; — «Μαρκήσιε Λασεγλιέρ», τῷ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος, κτυπῶν φιλικῶς τὸν ὄμιόν του...

— Μαρκήσιε Λασεγλιέρ, σᾶς λέγω ἐγὼ δὲν θὰ φύγετε, ἀνεφώνησε μετὰ σταθερότητος ἡ κυρία Βωμπέρ. Δὲν πρέπει νὰ παραλείψητε τὰ καθήκοντα, ἅτινα ὀφείλετε εἰς τοὺς προγόνους σας, εἰς τὴν θυγατέρα σας, εἰς τὸν ἑαυτὸν σας. Δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείψητε δειλῶς τὴν προγονικὴν σας κληρονομίαν. Θὰ μείνητε ἐδῶ· καὶ τοῦτο, διότι χάνετε ἄλλως τὴν τιμὴν σας. Ἐκτός τούτου εἰς τὴν ἡλικίαν σας δὲν ὑποβάλλει τις εὐκόλως ἑαυτὸν εἰς ἐξορίαν. Ἄλλοτε εἶσθε νέος· ἄλλοτε εἶχομεν πρὸ ἡμῶν τὸ μέλλον καὶ τὴν ἐλπίδα. Ἄλλὰ καὶ διατὶ νὰ φύγητε; προσέθηκε μετ' ἀρειμανίου ἦθους. Μήπως πρέπει νὰ περιμείνη τις ἕως οὗ φθάσῃ ἡ στιγμή, καὶ ἦν θὰ παραδοθῇ τὸ φρούριον, ἵνα ἄρῃ τὴν πολιορκίαν; Μήπως ὅταν ἦναι τις βέβαιος ὅτι θὰ νικήσῃ μάχεται τότε ὑποχωρῶν; Μήπως ὅταν παίξῃ τις τυχερὸν παιγνίδιον ἀφίνει τὴν θέσιν του, ὅταν ἦναι βέβαιος ὅτι θὰ κερδήσῃ; Ὅθιραμβεύσωμεν, δὲν τὸ αἰσθάνεσθε; Ἄς διέλθῃ μόνον τὴν νύκτα ταύτην ὁ Βερνάρδος εἰς τὸ μέγαρον, καὶ ἐγὼ ἐγγυῶμαι αὐριον διὰ τὰ λοιπά.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ βαρωνίς ἵσταμένη πρὸ τοῦ παραθύρου διεκρίνεν εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ

Κλαῖν τὸν υἱὸν τῆς διευθυνόμενον πρὸς τὸ μέγαρον. Ἀφῆσασα τότε τὸν μαρκήσιον εἰς τὰς σκέψεις του, ἔδραμε ταχύτερα ἐλάφου, ἐσταμάτησε τὸν Ἰραὺλ πρὸ τῆς κιγκλιδωτῆς θύρας, ἐπανέβησεν αὐτὸν εἰς Βωμπέρ καὶ εὖρε δικαιολογημένην τινὰ πρόφασιν ὅπως στείλῃ αὐτὸν νὰ γευματίσῃ καὶ νὰ διέλθῃ τὴν ἑσπέραν εἰς γειτονικόν τι μέγαρον.

Ἐ τούτοις ἡ Ἐλένη καὶ ὁ Βερνάρδος περιεπάτουσαν μετὰ βῆμα βραδύ· ἡ μὲν χαρίεσσα καὶ θελκτικωτάτη, ὁ δὲ, δειλὸς καὶ συνηστανμένος. Ὅποια ἀθῶα χάρις, ὁποῖον γόητρον! Στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχιονός του διηγεῖτο αὐτῷ μετ' ὕψος ἀφελέστατον πῶς διήλθεν ὁ Σταμπλὴ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη του ἐπὶ τῆς γῆς διηγεῖτο τίνι τρόπῳ ἐγνωρίσαν καὶ ἠγάπησαν ἀμοιβαίως ἀλλήλους· ἀνέβρε τοὺς περιπάτους των, τὰς ἐκδρομὰς των, τὰς ἀμοιβαίας των ἐξομολογήσεις· ἔλεγεν ἐπίσης, ὁποῖαν θέσιν εἶχε καθέξει ὁ Βερνάρδος εἰς τὰς συνουσίας των ἐκείνας. Ὁ δὲ Βερνάρδος ἤκουεν ἐν σιγῇ, καὶ ἐνῶ προσεῖχεν εἰς ταῦτα, ἠσθάνετο ταυτοχρόνως τὸ ἐλαφρὸν καὶ εὐλύγιστον σῶμα τῆς Ἐλένης στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ βραχιονός του· ἠσθάνετο τὴν ἀναπνοὴν τῆς γλυκυτέρας τῶν ἀρωμάτων τοῦ φλινοπάρου· ἔβλεπε τοὺς πόδας τῆς βαδίζοντος συμφῶνως πρὸς τοὺς ἰδικούς του· ἤκουε τὸν ψῆθρον τῆς ἐσθῆτός τῆς ἀρμονικώτερον τοῦ ζεφύρου τοῦ σαλεύοντος τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων. Μυστηριώδης ἐπιρροὴ ἐνήργει ἡδὴ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἡ Ἐλένη ὁμοία πρὸς τοὺς λεπτούς καὶ ὑψηλοὺς ἐκείνους ἀγωγούς, δι' ὧν ἐκρέει· καὶ οὐδετεροῦται ὁ κεραυνὸς, ἀφῆρει ἀπ' αὐτοῦ τὴν ὄργην καὶ τὸ μῖτός του. Μάστιν ὁ νεκρὸς προσπαθεῖ εἰσέτι ν' ἀντιστῇ· διότι ὡς ὁ ἱππότης ἐκεῖνος, οὐτινος εἶχον παραλύσει τὴν πανοπλίαν· ἠσθάνετο εἰς ἕκαστον βῆμά του καταπίπτον μέρος τι, οὕτως εἶπειν, τῆς ὄργῆς καὶ τῆς ἔχθρας του. Ἄλλ' ἐνῶ συνωμίλου τοιοῦτοτρόπως, ἔφθασαν ἀνεπαισθήτως εἰς τὸ μέγαρον. Ὁ ἥλιος ἦτο περὶ τὴν δύσιν του καὶ αἶσκιαι τῶν λευκῶν καὶ τῶν δρυῶν γιγαντιαίαι ἠπλοῦντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὅτε δὲ ἔφθασαν πρὸ τῆς εἰσόδου ὁ Βερνάρδος ἠτοιμάσθη ν' ἀποχαιρετήσῃ τὴν δεσποινίδα Λασεγλιέρ, ἀλλ' αὕτη χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν βραχιονά του ἔσυρεν αὐτὸν ἠρέμα εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔθη ἡ κυρία Βωμπέρ ἐπανεληθούσα πρὸ πολλοῦ ἔμενε μετὰ τοῦ μαρκησίου· τὸσον ἐφοβεῖτο ν' ἀφήσῃ αὐτὸν μόνον καὶ εἰς τὰς ἰδίας ἐμπνεύσεις του παραδεδωμένον.

— Εἶσθε συγκεκνημένος, κύριε, εἶπεν ἀπεινομένη πρὸς τὸν Βερνάρδον· καὶ πῶς δύναται νὰ γείνη ἄλλως; Τὰ μέρη ταῦτα ὑπῆρξαν ἡ φωλεὰ τῶν παιδικῶν σας χρόνων· ἐπαίξατε ἐπὶ τῆς χλόης ταύτης καὶ ὑπὸ τὰ σκιερὰ ταῦτα δάση ἐξηγέρθησαν αἱ πρῶται ὑμῶν πρὸς τὴν δόξαν ὀρμαί. Διὰ τοῦτο· καὶ ὁ ἀγαθὸς πατήρ σας ἠγάπα ἰδιαζόντως νὰ περιπατῇ ὑπὸ τὰς δενδροστοιχίας

ταύτας· ἤθελέ τις εἶπει, ὅτι εἰς ἐκάστην καμπὴν τῆς ὁδοῦ περιέμενε νὰ ἴδῃ ὑμᾶς ἐμφανιζόμενον.

— Νομίζω ὅτι τὸν βλέπω εἰσέτι, εἶπεν ὁ μαρκήσιος, περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς χλόης ἐκεῖνης· ἡ πολὺ κεφαλὴ του, αἱ κυαναὶ περικνημιδῆδες του, ὁ βαμβάκινος ὑπενδύτης του καὶ αἱ ἐκ βελούδου περισκελίδες του ἐδίδον αὐτῷ ὕψος πατριάρχου.

— Καὶ ἦτο πατριάρχης ἀληθῶς, προσέθηκεν ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ συγκινησέως.

— Μὴ τὴν πίστιν μου! ἀνέκραξεν ὁ μαρκήσιος, πατριάρχης ἢ μὴ, ἦτο τίμιος ἄνθρωπος.

— Τόσον ἀγαθός! τόσον ἀπλοῦς! τόσον ἀξιαγάπητος! ὑπέλαθεν ἡ κυρία Βωμπέρ.

— Καὶ ἀρετὰ νοήμων! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος. Μετὰ τὸ καλοῦσθαι ἐκεῖνο ὕψος του εἶχε τρόπους τινάς, δι' ὧν ἐθεώρει τὰ πράγματα, ἐκπλήττοντας ἀληθῶς.

— Ἄμα ἐνεφανίζετο ἔσπευδον πάντες περίε αὐτοῦ ἵνα τὸν ἀκούσασιν.

— Ἦτο φιλόσοφος. Καὶ ἠπόρει τις τοῦ εὑρίσκειν ὅσα ἔλεγεν.

— Τὰ εὑρίσκειν ἐν τῇ ὠραίᾳ ψυχῇ του, προσέθηκεν ἡ κυρία Βωμπέρ.

— Καὶ τί εὖρημος χαρακτήρ! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος παρασυρθεὶς λεληθῶς ὑπὸ τοῦ βέυματος· πάντοτε ζωηρός, πάντοτε εὐχαριστημένος, πάντοτε ἑτοιμὸς νὰ ἀστειυθῇ!

— Μάλιστα, εἶπεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἐν μέσῳ ἡμῶν εἶχεν ἐπανεῦρει τὸ φαιδρὸν του ὕψος καὶ τὸν εὐχάριστον χαρακτήρα του· ἂν καὶ ἐπὶ πολὺ ἔζησε μόνος καὶ ἐγκαταλειμμένος, μόλις εὑρέθη ἐν μέσῳ τοῦ οἰκογενειακοῦ μας κύκλου, καὶ ἐπανεκτίσθησαν ὅλα τὰ εὐχάριστα αὐτοῦ προτερήματα. Δὲν ἀπῆλθα δὲ ἐπαναλαμβάνων, ὅτι ἐν μέσῳ ἡμῶν ἐγένετο νεώτερος κατὰ τριάκοντα ἔτη καὶ ἀφελῶς, ὡς ὠμίλει, παρωμοιάζεν ἑαυτὸν πρὸς γηραῖον κορυμνὸν ἀναφύοντα νεαροῦς βλαστούς.

— Εἶναι ἀληθέστατον, ὅτι ἦτο γλυκύτατος ἄνθρωπος καὶ δὲν ἠδύνατό τις νὰ γνωρίσῃ αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν ἀγαπήσῃ, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἡ Ἐλένη, ἥτις ὑποθέτυσα ὅτι ὁ πατὴρ της καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ εἶχον τὴν λεπτότητα τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας της, ἐξήγει οὕτω πως τὰς φιλοφρονήσεις των ἐκεῖνης πρὸς τὸν Βερνάρδον.

— Ἄ! ἐξηκολούθησεν ἡ βικωνίς, ἐλάτρευε τὸν αὐτοκράτορά του· καὶ ποῖος ἐτόλμα νὰ τῷ ἀντεῖπῃ εἰς τοῦτο; Ποῖα ζῆσις, ποῖος ἐνθουσιασμός ὁσάκις ὠμίλει περὶ τοῦ μεγάλου ἀνδρός! Ὄμίλει δὲ συχνότατα καὶ ἡμεῖς εὐχαριστούμεθα ἀκούοντες αὐτόν.

— Μάλιστα, μάλιστα, εἶπεν ὁ μαρκήσιος ὠμίλει συχνά, δύναται τις μάλιστα νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ὠμίλει παραπολὺ συχνά. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε, προσέθηκεν ἠλεκτρισθεὶς ὑπὸ τοῦ βλέμματός της κυρίας Βωμπέρ καὶ προσπαθῶν νὰ ἐκπνορθώσῃ ὅ,τι εἶπεν, τοῦτο ἤρρεσκεν εἰς τὸν γέροντα, τόσον καλλίτερον δι' ἡμᾶς. Κύριε Βερνάρδε, ὁ κύ-

ριος πατὴρ σας δύναται ἐκεῖ ἐπάνω νὰ κολακεύηται δι' ὅσας εὐχαρίστους στιγμὰς μᾶς παρέσχεν ἐπὶ γῆς.

Ἐπιτα συνέγμ

ΑΡΧΙΘΗ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

*Ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ περιοδικῷ Botanisches Centralblatt ἐδημοσιεύθη ἡ ἐξῆς διατριβή, ἣν μεταφέρομεν εὐχαρίστως εἰς τὰς στήλας τῆς «Ἐστίας».

ΟΜΗΡΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΥΤΟΥ

— περιωθεῖσα μέχρι σήμερον.

Ἡ «*Imperata cylindrica*» P. B. (*Lagurus cylindricus* Linn., *Saccharum cylindricum* Lam.) εἶναι κοσμοπολιτικὸν, οὕτως εἰπεῖν, εἶδος φυτοῦ ἐκ τῆς τάξεως τῶν σιτηρῶν, λίαν διαδεδομένον εἰς τὰ θερμότερα μέρη τῆς εὐκράτου ζώνης καὶ εἰς ὅλην τὴν διακεκαυμένην. Συχνὰ ἀπαντᾷ εἰς ὅλας τὰς παραλίαις τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἐπιζητεῖ ἀμμόδη γῆν, ὡσαύτως ἐπίκλυστον ἢ καλλιεργημένην. Φύεται ἀφθόνως εἰς τὴν παραλίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μεσόγειον, εἰς πεδιάδας καὶ κοιλάδας, χωρὶς ὅμως νὰ ἀπομακρύνηται λίαν τῆς θαλάσσης, οὔτε νὰ ὑψοῦται σημαντικῶς ὑπὲρ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς. Ἐν Ἑλλάδι ἐπιζητεῖ ἰδίως τὰς ἀμπελοφυτεῖας, καὶ εἶναι ἐν τῶν πλέον ὄχλησῶν ζιζανίων. Ὁν δὲ κατ' ἐξοχὴν παρόχθιον φυτὸν οὐδέποτε ἐλλείπει ἐκ τῶν ὄχθων τῶν ποταμῶν.

Ἐνασχολούμενος εἰς συλλογὴν τῶν νεοελληνικῶν λαϊκῶν ὀνομάτων τῶν φυτῶν μας, ἤκουσα πολλάκις παρὰ τῶν χωρικῶν τῆς Ἀττικῆς ἐν τῷ ἐλαιῶνι τῶν Ἀθηνῶν, τῇ Φαληρικῇ ἀκτῇ καὶ ἀλλαχοῦ, νὰ ὀνομάζωσι τὸ γνωστότατον χόρτον διὰ τοῦ ὀνόματος *Θρύος*. Ὁ ἀναντιρρήτως ἀρχαιοελληνικὸς ἦχος τῆς ἀπλῆς διευλλάβου λέξεως μοι ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν, ἄνευ δὲ δυσκολίας ἠδυνήθην νὰ εὔρω τὸ φυτὸν τοῦτο καὶ ἀναγνώρισω μετὰ τῶν οὐχὶ πολυαριθμῶν φυτικῶν ὀνομασιῶν τοῦ Ὀμήρου. Ἐν τῷ Φ. τῆς Ἰλιάδος, ἐνθα ὁ ποιητὴς περιγράφει πῶς ὁ Ἥφαιστος κατακαίει τὰς πεδιάδας τῆς Τρωάδος καὶ ἰδίως τὰς ὄχθας τοῦ Σκαμάνδρου, ἀπαντῶμεν τοὺς ἐξῆς στίχους 350—353.

«Καίοντο πελάει τε καὶ ἰτέαι ἠδὲ μυρταί,
καίετο δὲ λωτὸς τ' ἠδὲ θρῦο ἠδὲ κύπερον,
τὰ περὶ καλά βέεθρα ἄλις ποταμοτο πεφύκει».

Ἀπορῶ πῶς ὁ Voss ἐν τῇ γερμανικῇ μεταφράσει αὐτοῦ ὡς ἀντίστοιχόν τοῦ *Θρύου* θέτει τὸ «*Riedgrass*» ἥτοι εἶδος τι *Carex*, ἐνῶ ἄλλοι πάλιν τὸ ἐθεώρησαν ὡς εἶδος σχοίνου· οὕτω ὁ *Euchholz*¹ λέγει ὅτι πιθανώτατα εἶναι τὸ *Juncus conglomeratus*. Ὁ *Lenz*² ἀφίνει τὸ θρύον ἀπροσδιόριστον. Δι' ἐμὲ εἶναι ἱκανὰ πειστήρια, ἵνα θεωρήσω τὸ ὀμηρικὸν θρύον ὡς τὴν «*Imperata cylindrica*» ἢ διάσωσις τοῦ παλαιοῦ ὀνόματος ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἀττικοῦ λαοῦ καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν θέσεων ἐν αἷς εὑρίσκεται. Σχοῖνοι

1. Κατὰ τὸν *Buchholz*, *Homerische Realien*, σελ. 231.
2. *Botanik der alten Griechen und Römer*, σελ. 270.